Fàilte gu ar Lèirmheas Bhliadhnail 2026

Fàilte gu ar lèirmheas bhliadhnail 2026, anns a bheil sinn a' coimhead air cuid de na prìomh thachartasan againn thairis air an dusan mìos a chaidh seachad.

Tha co-obrachadh aig cridhe na tha sinn a' dèanamh, agus b' e bliadhna shònraichte a bh' ann airson co-obrachadh brìoghmhor – bho iasadan, rannsachadh agus taisbeanaidhean air chuairt, gu pròiseactan nàiseanta is eadar-nàiseanta.

Fhad 's a chuir sinn fàilte air an àireimh as motha a-riamh de luchd-tadhail – 3.4 millean dhiubh – dha na taighean-tasgaidh againn fhèin, chunnaic faisg air 90,000 neach cuid de dh'ionmhasan nàiseanta na h-Alba ann an àiteachan air feadh na dùthcha, mar phàirt den phròram 'Highlight Loans' againn. Thall thairis, chunnaic còrr is 50,000 neach-tadhail aig Taigh-tasgaidh Melbourne Victoria 'Cinnean Ghall-Ghàidhealaibh' air an turas eadar-nàiseanta aige.

Ann an compàirteachas le Gàrradh Rìoghail nan Lusan ann an Dùn Èideann, tha sinn a' gabhail na stiùir ann an Alba air pròiseact mòr eadar-nàiseanta gus sampallan saidheans nàdarra a dhèanamh didseatach. Aig an aon àm, thàinig pròiseact còig-bliadhna a bha a' cuimseachadh air eòlas thùsanach gu crìch. Tron phròiseact, 'Entangled Knowledges', bha sinn a' co-obrachadh le sgioba fo stiùir dhaoine Thùsanach gus eòlas a bha air a ghlèidheadh ann an cruinneachadh eachdraidheil de shampallan èisg is mhamalan a thilleadh gu coimhearsnachd Menang ann an Astràilia an Iar.

Am-bliadhna, bha na taisbeanaidhean againn a' rannsachadh fhuamhairean ro-eachdraidheil a chaidh à bith, agus gaisgich Linn an Umha. Fhuair sinn còrr is 80,000 nì airson a' Chruinneachaidh Nàiseanta – bho thasglann de sheann shampallan tartain gu seata de dh'ìomhaighean 'daguerreotype' tearc, a tha a' nochdadh mar a chleachdadh dealbhan-camara tràth ann an sgìrean dùthchail na h-Alba. Agus dh'fhosgail taisbeanadh ùr aig Taigh-tasgaidh Nàiseanta na h-Alba, a' rannsachadh mar a tha iomadachd mhèinnirean air a dhol am meud thar ùine.

Chomharraich sinn 25 bliadhna de Thaigh-tasgaidh Nàiseanta na Beatha Dhùthchail le caismeachd dhathach de 25 tractar, agus taisbeanadh maireannach ùr a tha a' coimhead air àm ri teachd àiteachais. Nochd pròiseact rannsachaidh dotaireachd, air a dhèanamh ann an co-obrachadh le Oilthigh Leicester, air mar a bhithte a' cleachdadh innealan ann an Linn an Umha. A bharrachd air sin, lorg rannsachadh le Oilthigh Dhùn Èideann gu bheil fosail anns a' chruinneachadh againn a' riochdachadh seòrsa 'ùr' de bheatha, eadar-dhealaichte bho lusan agus fungasan.

Chan eil an seo ach sùil aithghearr air an obair againn ann an 2026, a chaidh uile a dhèanamh comasach leis an taic a gheibh sinn bho Riaghaltas na h-Alba agus luchd-maoineachaidh, luchd-tabhartais, pàtranan, buill agus saor-thoilich fialaidh eile. Taing do gach neach a thug taic dhuinn thairis air a' bhliadhna, agus taing shònraichte don luchd-obrach sgoinneil againn. Is e an obair-sgioba, an lùths agus an spiorad co-obrachaidh aca a tha a' dèanamh a h-uile rud a nì sinn comasach.

Iain Ruiseal CBE, Cathraiche

Dr Chris Breward, Stiùiriche

A’ bhliadhna ann an àireamhan

3,421,658 neach-tadhail air na ceithir taighean-tasgaidh againn – a’ bhliadhna bu trainge a bh’ againn a-riamh

An 30mh ceann-bliadhna aig Doilidh a’ Chaora

1000 bliadhna bho rinn Muhammad ibn al-Saffâr an astrolabe umha tearc nar cruinneachadh san Spàinn san 11mh linn

Àrdachadh de 83% ann an cuairtean bho sgoilearan a tha a’ fuireach ann an sgìrean le iomadh easbhaidh, às dèidh dhuinn 20% de na bùthan-obrach againn a thabhann an-asgaidh do sgoiltean ann an sgìrean SIMD 1 agus 2

50 bliadhna bhon chiad turas-adhair mhalairteach aig Concorde, a chaidh a chomharrachadh le bhith a’ faighinn cruinneachadh de stuthan bhon turas sin

300 bliadhna bho rugadh an geòlaiche Seumas Hutton, air a chomharrachadh le taisbeanadh ùr mun obair aige

271 saor-thoileach an sàs anns na tachartasan, na pròraman, an obair-ghlèidhteachais agus obair-tasgaidh againn

Chunnaic 88,397 neach-tadhail cuid de dh’ionmhasan nàiseanta na h-Alba ann an àiteachan air feadh na dùthcha, mar phàirt den phròram Iasadan Sònraichte (Highlight Loans) againn

Taisbeanaidhean agus Tachartasan – A’ rannsachadh an ama a dh’fhalbh agus an latha an-diugh

Bho fhuamhairean a chaidh à bith agus gaisgich à Linn an Umha gu ceòl agus draoidheachd mhatamataig, bha luchd-tadhail air am bogadh ann an sgeulachdan iongantach

Tha *Scotland’s First Warriors* aig Taigh-tasgaidh Nàiseanta na h-Alba a’ rannsachadh tùsan agus buaidh còmhstri ann an Alba ro-eachdraidheil. Air a shealltainn airson a’ chiad turais san taisbeanadh seo tha Cinnean Chàrn Ùstaidh – cruinneachadh mìorbhaileach de stuthan à Linn an Umha – a’ gabhail a-steach ceann sleagha tearc air a sgeadachadh le òr. Tha an taisbeanadh seo a’ faighinn taic bho chluicheadairean a’ Chrannchur Còd-puist.

Thug an taisbeanadh *Giants* aig Taigh-tasgaidh Nàiseanta na h-Alba luchd-tadhail aghaidh ri aghaidh ri cuid de na creutairean ana-mhòr a bha beò air an Talamh às dèidh dha na dìneasaran a dhol à bith. Chaidh a dhealbhadh agus a thoirt gu buil le Institiud Rìoghail Saidheansan Nàdarra na Beilge, le modailean 3D meud-beatha, fosailean agus cnàmhnaich cha mhòr slàn ri fhaicinn ann.

Lean an turas eadar-nàiseanta aig Cinnean Ghall-Ghàidhealaibh – an cruinneachadh as beairtiche de stuthan à Linn nan Lochlannach a chaidh a lorg a-riamh ann am Breatainn no Èirinn. Chaidh fhaicinn le còrr is 50,000 neach aig Taigh-tasgaidh Melbourne Victoria, mus deach e gu Taigh-tasgaidh Mara Nàiseanta Astràilia ann an Sydney far an deach modail de thoiseach-luinge à Linn nan Lochlannach bhon chruinneachadh againn, dèante le clò-bhualadh 3D, a chur ris an taisbeanadh. Chaidh an Cinnean seo a thrusadh le taic bho Maoin

Cuimhneachaidh an Dualchais Nàiseanta, a' Mhaoin Ealain, Urras Carthannach Taighean-Tasgaidh Nàiseanta na h-Alba agus mòran thabhartaichean fialaidh eile.

Rè *Seachdain na Gàidhlig* aig Taigh-tasgaidh Nàiseanta na h-Alba sa Ghearran, chumadh cuairt air a' chuspair 'A' Rannsachadh ar Cruinneachaidh Ghàidhlig', a bharrachd air òraid sa Bheurla agus sa Ghàidhlig, agus ceòl anns a' Ghailearaidh Mhòir.

Bha sinn an sàs ann a bhith a' co-òrdanachadh *Seachdain Matamataig na h-Alba*, a chaidh a mhaoineachadh le Riaghaltas na h-Alba. B' e cuspair na bliadhna *Wild Maths*, a rannsaich mar a ghabhas matamataig a chleachdadh airson iomadh rud bho bhith a' fuasgladh eucoirean an aghaidh fiadh-bheatha agus a' cumail sùil air imrich eòin, gu bhith a' tuigsinn phàtranan san t-saoghal nàdarra. Chaidh còrr is 75 tachartas a chumail, a bharrachd air co-labhairtean air-loidhne agus farpaisean.

Chaidh *Seachdain nam Biastagan* a chomharrachadh san Ògmhios 2026 le measgachadh de thachartasan, nam measg 'BioBlitz' ann an co-obrachadh le Club Eòlaichean-eun na h-Alba, agus glacadh laomann aig Ionad-cruinneachaidh nan Taighean-tasgaidh Nàiseanta.

Thill *Awesome Bricks* gu Taigh-tasgaidh Nàiseanta na h-Itealaich, a' brosnachadh theaghlaichean gus obrachadh le LEGO® agus cuideachadh a' togail mosàig de Choncorde. Chùm an taigh-tasgaidh cuideachd *360 Fest*, fèis a bha a' comharrachadh a h-uile càil cruinn, le cleasan baidhsagail, taisbeanaidhean siorcais agus gnìomhan obair-làimhe.

Trusadh – A' cur nan cruinneachaidhean againn am meud

Lean an Cruinneachadh Nàiseanta air a' fàs le nithean a tha a' glacadh an ama a dh'fhalbh agus an latha an-diugh, a' gleidheadh nan sgeulachdan aca airson an ama ri teachd.

Chaidh bonn-airgid tràth gun samhail à Alba a chur ris na cruinneachaidhean againn. Chaidh an sgillinn airgid seo a bhualadh anns na 1130an, ann an linn an Rìgh Daibhidh I a stèidhich bualadh-bhonn ann an Alba. Gu ruige seo, shaoileadh gun deach a' chiad bhuinn-airgid ann an Alba a dhèanamh ann an Carlisle, baile a bha fo smachd nan Albannach. Tha an nì ùr seo a' sealltainn, airson a' chiad uair, gun deach buinn a bhualadh ann an Dùn Èideann cuideachd.

Thugadh dhuinn còrr is 550 sampall mar thabhartas bho Urras Glèidhteachais Fiadh-bheatha Durrell, nam measg gnè thearc a chruinnich an t-eòlaiche-nàdair ainmeil, Gerard Durrell, fhèin. Tha mòran de na beathaichean as teirce san t-saoghal air an riochdachadh, leithid losgann-circe na beinne (mountain chicken frog) a tha an impis dol à bith.

Tha aon de na bonaidean clòimhe ainmeil aig an t-sreapadair-beinne Tom Weir a-nis na phàirt den chruinneachadh againn. B' e seo aon de na bonaidean mu dheireadh a rinn a bhean, Rhona, don chraoladair BBC ainmeil mus do bhàsaich e ann an 2006 aig aois 91.

Chaidh tasglann de chòrr is 800 sampall de thartain eachdraidheil a rinneadh le J&D Paton, aon de na companaidhean-saothrachaidh aodaich as motha san 19mh agus san 20mh linn, a thoirt seachad le Stiùbhart Paton, iar-iar-ogha neach-stèidheachaidh na companaidh. Bidh buaidh mhòr aig seo air mar a thuigeas sinn dualchas aodaich na h-Alba.

Chaidh 87,972 nì fhaighinn airson a' Chruinneachaidh Nàiseanta.

Chaidh sgàilean air a pheantadh leis an neach-ealain Josephine Haswell Miller a thaisbeanadh aig Taigh-tasgaidh Nàiseanta na h-Alba, às dèidh dha a bhith air fhaighinn airson a' Chruinneachaidh Nàiseanta. Dh'ionnsaich Miller aig Sgoil Ealain Ghlaschu, far an robh i a-rithist a' teagasg, agus ann am Paris agus Lunnainn. Ann an 1938, b' i a' chiad neach-ealain boireann a thaghadh mar cho-bhall de dh'Acadamaidh Rìoghail na h-Alba. Chaidh an sgàilean a bhuileachadh bhon chruinneachadh aig Eric Robinson, le taic bhon Mhaoin Ealain.

Chaidh cruinneachadh de sheachd daguerreotype – seòrsa de dhealbhan-camara tràth – a thrusadh, a' sealltainn Eilginn anns na 1840an agus na 1850an. Chaidh na dealbhan a thogail le Tòmas Hutchon, agus tha iad a' glacadh a' bhaile aig àm nuair a bha e a' feuchainn ri stèidheachadh fhèin mar ionad eaconamach ann an ear-thuath na h-Alba. Fhuaireadh taic airson an trusaidh seo bho Mhaoin Trusaidh Row Fogo aig Urras Carthannach Taigheantasgaidh Nàiseanta na h-Alba, Caraidean Leabharlannan nan Nàisean, Urras Carthannach Ealasaid Lornie, agus luchd-taice fialaidh eile.

Taigh-tasgaidh Nàiseanta na Beatha Dhùthchail - 25 bliadhna de bheatha air an dùthaich

Chuidich coin, tunnagan agus fòcas air àiteachas san àm ri teachd Taigh-tasgaidh Nàiseanta na Beatha Dhùthchail a' comharrachadh an 25mh ceann-bliadhna aca am-bliadhna.

Chaidh taisbeanadh maireannach ùr fhosgladh a tha a' rannsachadh àm ri teachd àiteachais, agus mar a thathar a' cleachdadh teicneòlas ùr gus fuasgladh fhaighinn air seann dhuilgheadasan. Tha *Scotland's Farming Future* a' cuimseachadh air trì cuspairean – slàinte bheathaichean, cinneasachadh bìdh aig ìre bheag, agus àiteachas aig ìre mhòr. Tha stuthan film ùra ann, a bharrachd air nithean leithid modailean de ròbotan agus 'fitbits' do chrodh gus sùil a chumail air slàinte bheathaichean. Tha Mòrag a' Chaora, a chaidh a chlònadh agus a bha na ro-theachdaire cudromach dha Doilidh, ri fhaicinn a-nis anns an earrainn ùir seo cuideachd. Bha breith Mòraig agus a piuthar-chàraid, Megan, ann an 1995 na cheum deatamach a dh'ionnsaigh cruthachadh Doilidh bliadhna an dèidh sin. Fhuaireadh taic airson an taisbeanaidh ùir bho Mhaoin Charthannach Teaghlach Wiseman agus tro dhìleab bho Iain agus Mairead Fleming.

Chaidh an ceann-bliadhna a chomharrachadh le latha sònraichte anns an robh caismeachd thractaran timcheall an taighe-tasgaidh agus an tuathanas a tha ceangailte ris. Chaidh tractar Massey Ferguson 35 (bho 1960) – a' chiad tractar a thàinig tro na geataichean nuair a dh'fhosgail an làrach air 4 Iuchar 2001 – a sgeadachadh airson an tachartais. Bha Fordson Major P6 ann cuideachd, inneal a bhiodh a' ruith na muileann-bualaidh aig an taigh-tasgaidh.

Air *Dog and Duck Day*, chaidh sgilean bheathaichean a thaisbeanadh an cois obair-làimhe, geamannan agus seanchas. Chuir coin-chaorach tapaidh tunnagan tro chùrsa chnapan-starra san robh sleamhnag-shnìomhach (helter-skelter) dha tunnagan. Bha tunnagan-ruith Innseanach, agus coin-obrach leis an luchd-làimhseachaidh aca ann cuideachd. Tha

tachartasan teaghlaich aig an Taigh-tasgaidh an-asgaidh nuair a phàigheas tu airson a dhol a-steach, taing do thaic bho chluicheadairean a' Chrannchur Còd-puist.

Chuir tuathanas an taighe-tasgaidh fàilte air dà laogh Gàidhealach san Ògmhios, air an tugadh Eigg agus Muck, air an ainmeachadh airson nan eileanan Albannach, dìreach mar an t-athair aca, Lewis. Rugadh còrr is 200 uan cuideachd, agus fhuair na h-uain òga còtaichean sònraichte polythene airson an dìon bhon tìde.

Obair Nàiseanta - Ag obair còmhla

Le bhith a' roinneadh fiosrachadh, eòlas agus taic le co-obraichean ann am buidhnean eile, tha sinn air roinn a thogail a tha nas làidire agus nas seasmhaiche.

Thug a' Mhaoin Nàiseanta airson Trusadh seachad 38 tabhartas luach £111,535 uile gu lèir gu 21 buidheann gus na cruinneachaidhean aca a leasachadh le nithean luach £364,614. Bha seo a' gabhail a-steach £4,656 airson Taighean-tasgaidh Talla nan Lannsair, gus taic a thoirt do choimiseanadh na h-obrach-ealain *Eleven Surgeons* le Kirstin NicFhionghain. Mar phàirt de dh'oidhirp gus dèiligeadh ri mì-chothromachadh gnè anns a' chruinneachadh, tha an dealbh a' sealltainn naoinear a choisinn Bonn Hunter Doig, duais a tha ag aithneachadh sàr-mhathas am measg Luchd-dàimh is Ball boireann aig Colaiste Rìoghail Lannsairean Dhùn Èideann. Chaidh sia tabhartasan eile luach £34,919 a bhuileachadh cuideachd.

Chaidh goireasan air-loidhne ùra fhoillseachadh gus buidhnean a chuideachadh a bhith nas seasmhaiche a thaobh na h-àrainneachd. Bha seo a' gabhail a-steach comhairle air planadh airson riaghladh carboin, molaidhean airson chruinneachaidhean seasmhach, agus am pasgan-ghoireasan *Sewing Hope: Quilts for Climate Change*.

Thug tabhartas de £10,000 le Taighean-tasgaidh Glasgow Life taic do thrusadh cruinneachaidh de dh'obraichean ealain leis an neach-ealain Albannach Raonaid NicGilleEathain, a' gabhail a-steach ceithir obraichean bhidio.

Chaidh tabhartas de £5,700 a thoirt seachad gus Taighean-tasgaidh Glasgow Life a chuideachadh a' trusadh cruinneachadh de dhealbhan, dealbhan-tarraing agus obair-chrèadha leis an neach-ealain Floireans NicShimidh (1925–2019), a' cuimhneachadh ceud bliadhna bho rugadh i.

Chaidh bùth-obrach mu aodach rùsg-craoibhe (barkcloth) bhon Chuan Sèimh a chumail aig Taigh-tasgaidh Nàiseanta na h-Alba, air a stiùireadh leis an neach-ealain Cora-Allan à eilean Niue. Thug seo cothrom do chompàirtichean bhon roinn tuigse nas doimhne fhaighinn air aodach rùsg-craoibhe a' Chuain Sèimh a tha anns na cruinneachaidhean aca, agus ionnsachadh mu na dòighean as fheàrr airson a leithid de stuthan a ghleidheadh agus cùram a thoirt dhaibh.

Chaidh *Tasgadh agus Rannsachadh Fhuigheallan Daonna Arc-eòlach à Alba* a lìbhrigeadh mar phàirt de phròiseact *Cruinneachaidhean Fhuigheallan Daonna Arc-eòlach na h-Alba*, a tha air a mhaoineachadh le UKRI. Chaidh a chumail aig an Ionad-chruinneachaidh ann an compàirteachas le Àrainneachd Eachdraidheil Alba agus bhruidhinn compàirtichean bho

thaighean-tasgaidh air feadh na h-Alba air deagh chleachdadh agus goireasan airson tasgadh fhuigheallan daonna arc-eòlach, a' gabhail a-steach deagh bheusachd a thaobh an taisbeanaidh agus an rannsachaidh.

Thug *Culture Comms Conference* aig Taigh-tasgaidh Nàiseanta na h-Alba còmhla còrr is 160 riochdaire bho roinn an dualchais agus cultair gus beachdan a cho-roinn air conaltradh leis na meadhanan. Bhrosnaich e iomlaid eòlais tro dheasbadan panail, taisbeanaidhean agus sgrùdaidhean cùise.

Bha an tachartas air-loidhne *Approaches to Participatory Practice and Remuneration* ag amas air misneachd a thogail mu mar a bheirear aithne do chompàirtichean a bheir an eòlas beatha fhèin agus an eòlas speisealta gu cleachdadh thaighean-tasgaidh.

A' ceangal ri cruinneachaidhean

Le bhith a' toirt cothrom do bharrachd dhaoine ceangal a dhèanamh ris na cruinneachaidhean againn tha sinn air dòighean-smaoineachaidh ùra a thoirt am bàrr agus tuigse nas doimhne air na nithean a tha nar cùram.

Fhuair neach-còmhnaidh ann an taigh-cùraim, Màiri Davidson Nic a' Ghobhainn, air aodach a h-òige fhaicinn a-rithist ceud bliadhna às deidh dhi a chaitheamh mu dheireadh. Rugadh Màiri ann an Seoul far an do rinn a banaltram Choirèanach aodach traidiseanta (*hanbok*) dhi a' gabhail a-steach ad gheamhraidh, seacaid shìoda stiallach, briogais agus sporan. Tha na nithean a thug i seachad don chruinneachadh nàiseanta air an taisbeanadh ann an gailearaidh *Patterns of Life* aig Taigh-tasgaidh Nàiseanta na h-Alba.

Chaidh 22,789 clàr ùr fhoillseachadh anns an earrainn 'rannsaich ar cruinneachaidhean' den làrach-lìn againn.

Thug sinn cothroman do dhaoine fa leth agus do choimhearsnachdan cur ri mìneachadh, cruinneachadh agus tuigse air na cruinneachaidhean againn. Chaidh co-chomhairle a chumail mu chruinneachaidhean Èipheiteach le buill den choimhearsnachd Èipheiteach ann an Alba, air a cho-dhealbhadh leis an oileanach PhD Lama Said agus an neach-ealain Mohamed Tonsy, le taic bho Thiomnadh Sheumais Kinnoch MhicThòmais aig Comann Arc-eòlais Ghlaschu. Bha an obair cuideachd a' toirt a-steach co-chomhairle mu aodach agus clò Grèigeach aig an Ionad-chruinneachaidh agus ceangal ri cruinneachaidhean clòtha Afraganach tro bhuidheann de bhoireannaich Afraganach, Mwamba.

Thug raon de phròiseactan cothrom do choimhearsnachdan tuigse nas doimhne fhaighinn air cruinneachaidhean aig an aon àm 's a bha iad a' toirt eòlas beatha, eòlas cultarail agus diofar sheallaidhean do chleachdadh nan taigh-tasgaidh. Nam measg bha cuairt le sgoilearan bun-sgoile gu na cruinneachaidhean lèir-chlaistinneach is dhealbhan-camara againn ann an co-obrachadh le North Edinburgh Arts agus tadhal coimhearsnachd le buidheann de Shirianaich a rinn an dachaigh ann am Bòd às dèidh teicheadh bho chòmhstri agus mì-riaghailt shìobhalta, air a leasachadh le Comhairle Earra-Ghàidheal is Bhòid.

Thug *Gather Around the Frame: A Celebration of Hand Quilting* cothrom do chòrr is 4,500 neach eòlas fhaighinn air sgil a tha air Liosta Dhearg UNESCO de Dh'obair-làimhe ann an Cunnart Dol à Bith. Thug e còmhla dèanamh chuibhrigean, filmichean, obair-làimhe teaghlaich agus

òraidean, agus thug e cothrom do luchd-tadhail a dhol an sàs ann an traidiseanan clòtha tro chruinneachaidhean agus dèanamh.

Chuir sinn grunn chuairtean air dòigh mar thaic don obair againn gus tuigse nas fheàrr fhaighinn air eachdraidh agus dìleab coloinidheachd anns na cruinneachaidhean againn. Nam measg thadhail luchd-riochdachaidh bho Nàisean Chickasaw air Ionad-cruinneachaidh nan Taighean-tasgaidh Nàiseanta gus nithean a bhuineas do mhuinntir nan Chickasaw fhaicinn agus taisbeanaidhean a thoirt seachad air cultar agus eachdraidh Chickasaw. Chùm sinn cuideachd bùth-obrach air Kapa (clò rùsg-craoibhe) à Hawaii air a stiùireadh le dithis neach-dèanaimh Kapa, agus turas rannsachaidh le luchd-ciùird Hawaiianach a bhios ag obair le itean.

Rannsachadh - Smaoineachadh ùr

Lean na cruinneachaidhean againn air adhart a' nochdadh eòlas ùr agus a' brosnachadh rannsachadh agus beachdan mu ar n-eachdraidh cho-roinnte agus an saoghal mun cuairt oirnn.

Thàinig fosail 410 millean bliadhna a dh'aois nach gabh a sheòrsachadh gu bhith na phàirt den chruinneachadh againn. Bhathas den bheachd gur e seòrsa fungais a bh' anns an t-sampall de prototaxites à Siorrachd Obar Dheathain, ach sheall rannsachadh ùr ann an co-obrachadh le Oilthigh Dhùn Èideann gur e cruth-beatha mòr iom-fhillte a bh' ann nach robh na fhungas no na lus, agus a chaidh à bith 360 millean bliadhna air ais.

B' e pròiseact còig-bliadhna a bh' ann an *Entangled Knowledges* le sgioba fo stiùir dhaoine tùsanach a chuimsich air eòlas Menang Nyungar a tha freumhaichte ann an cruinneachadh eachdraidheil agus a thill an t-eòlas seo do choimhearsnachd Menang ann an Astràilia an Iar. Rannsaich e eisimpleirean èisg is mhamalan, sgeidsichean agus nithean Menang a chaidh a chruinneachadh anns na 1840an le Raibeart Neill, agus chrìochnaich e le iasad de nithean agus sampallan gu Taigh-tasgaidh Astràilia an Iar.

Chaidh fosail a lorgadh san Eilean Sgitheanach a nochd genus, gnè agus teaghlach ùr de shnàgairean Iurasaig a chur ris a' chruinneachadh againn. Bha giallan is fiaclan coltach ri nathair air *Breugnathair elgolensis*, ainm Gàidhlig a' ciallachadh 'nathair fhallsa Ealaghoil' ach bha co-chumaidhean a chuirp agus na buill coltach ri feadhainn a bhiodh aig dearc.

Chaidh 36 gnè ùr ainmeachadh leis an luchd-rannsachaidh againn.

Chuidich an Dr Raonaid Silberstein, Neach-dàimh Tadhail Acadamaidh Bhreatainn, sinn a' faighinn dhòighean eadar-dhealaichte air ar cruinneachadh de dh'èideadh is aodach eachdraidheil Sìneach a mhìneachadh agus a thuigsinn. Lorg i eisimpleirean de dh'aodach cotain dathte le pàtrain clò-bhuailte a' riochdachadh na bhiodh daoine àbhaisteach aig àm deireadh rìoghachd Qing (1644-1911) a' caitheamh agus a' cleachdadh. Is ann ainneamh a mhaireas an leithid gus an latha an-diugh agus tha e a' soilleireachadh beàrn chudromach eadar dòighean cruinneachaidh thaighean-tasgaidh agus eòlasan beatha dhaoine.

Chaidh dà leabhar air eachdraidh bhonn is mheatailtean luachmhor fhoillseachadh le ruigsinneachd air-loidhne an-asgaidh. Tha *Silver Beyond Empire*, air a dheasachadh le Alice Blackwell, Friseal Mac an t-Sealgair, Andreas Rau agus Màrtainn Goldberg, a' sgrùdadh àite airgid aig àm bho dheireadh ìmpireachd na Ròimhe gu tràth ann am meadhan-aoisean na Roinn Eòrpa. Tha *Denarii Beyond the Empire*, air a dheasachadh le Friseal Mac an t-Sealgair, Arkadiusz Dymowski agus Dorota Dzierzbicka, a' nochdadh eachdraidh bonn Ròmanach a bha

na phrìomh bhonn-airgid air feadh an t-saoghail àrsaidh airson còrr is ceithir linntean, a' cuimseachadh air a chleachdadh taobh a-muigh na h-ìmpireachd.

Tha pròiseact rannsachaidh dotaireachd co-obrachail le Oilthigh Leicester a' nochdadh mar a bhiodh muinntir Linn an Umha a' cleachdadh innealan. Tha an neach-rannsachaidh Hamish Darrah air a bhith a' cleachdadh mac-samhail de cheann tuagha umha airson preasarlach (coppice) a dhèanamh – cleachdadh seasmhach airson coille a riaghladh a tha a' toirt a-steach gearradh chraobhan – agus an uair sin a' mion-sgrùdadh nan comharran-caitheimh air an inneal agus gan coimeas ri eisimpleirean Linn an Umha.

Iasadan - A' sgaoileadh Sgeulachdan na h-Alba

Lean na cruinneachaidhean againn air adhart a' nochdadh eòlas ùr agus a' brosnachadh rannsachadh agus beachdan mu ar n-eachdraidh cho-roinnte agus an saoghal mun cuairt oirnn.

Chaidh dà dhaga tearc a thoirt còmhla a-rithist tro iasad do thaisbeanadh ann an Taigh-tasgaidh Mhontròis, *Tartan & Turmoil: The Angus Jacobite Story*. Is coltaiche gur ann le teaghlach beairteach san sgìre a bha na buill-airm bho dheireadh an 17mh linn nuair a bha Sgìre Aonghais ainmeil mar dhaingneachd nan Seumasach. Fhuair an taisbeanadh seo taic bho chluicheadairean a' Chrannchur Còd-puist.

Chaidh Iasad Sònraichte de phoit òir is criostail-creige bho Chinnean Ghall-Ghàidhealaibh a thaisbeanadh airson a' chiad uair nuair a thugadh e do Ghailearaidhean Chille Chuithbeirt, faisg air far an deach an cinnean a lorg. Tha sgrìobhadh Laideann air a' phoit a tha air a sgeadachadh gu grinn a tha a' ciallachadh "B' e Easbaig Hygauld a dh'iarr gun deigheadh mo dhèanamh". Chaidh an Cinnean seo a thrusadh le taic bho Mhaoin Cuimhneachaidh an Dualchais Nàiseanta, a' Mhaoin Ealain, Urras Carthannach Taighean-Tasgaidh Nàiseanta na h-Alba agus mòran thabhartaichean fialaidh eile.

Chaidh faisg air 100 nì bhon chruinneachadh againn a thaisbeanadh aig Taigh-tasgaidh Arcaibh, nam measg còrr is 70 pìos bho Chinnean Burray, paidhir de bhràistean umha 'tortoise' agus fàinne bhon aon chinnean òir à Arcaibh. Tha còrr is 140 nì airgid anns a' chinnean a tha bho thimcheall air 1000 AD.

Chaidh buinn airgid Ròmanach bho Chinnean Birnie a thaisbeanadh cuideachd aig Taigh-tasgaidh Great North: Hancock ann an Caisteal Nuadh mar phàirt den taisbeanadh *Treasures: Hidden, Lost, Found*.

Thàinig an t-Iasad Sònraichte againn de chiste airgid-òrdha a thathas a' creidsinn a bhuineadh do Mhàiri, Banrigh na h-Alba, gu crìch sa Ghiblean às deidh thaisbeanaidhean aig Gailearaidhean Ghall-Ghàidhealaibh, Gailearaidh Ealain is Taigh-tasgaidh Mhic a' Ghobhainn Shruighlea, agus Tasglannan, Gailearaidh is Taighean-tasgaidh Obar Dheathain. Chunnaic faisg air 72,400 neach-tadhail an taisbeanadh aig na trì àiteachan. Chaidh a' chiste seo a thrusadh le taic bho Mhaoin Cuimhneachaidh an Dualchais Nàiseanta, a' Mhaoin Ealain, Urras Carthannach Taighean-Tasgaidh Nàiseanta na h-Alba agus tabhartaichean fialaidh eile.

Chaidh pìosan leis an dealbhaiche fasain Elsa Schiaparelli a thoirt air iasad don V&A airson taisbeanadh mòr a' sealltainn a h-innleachdais agus a buaidh. Bha còta clòimhe, dreasa feasgair sìoda agus grunn adan bhon chruinneachadh againn am measg na bha ann an *Schiaparelli: Fashion Becomes*.

Bha ceap pònaidh adharcach air a dhèanamh à umha a lorgadh ann am boglach Albannach na phàirt den taisbeanadh *Celtic Art Across the Ages* aig Taighean-tasgaidh Ealain Harvard ann am Massachusetts. Thathas den bheachd gu bheil ceap pònaidh Torrs còrr is 2,000 bliadhna a dh'aois agus chaidh a lorg faisg air Caisteal Dhùghlais ann an 1812.

Ionad-cruinneachaidh nan Taighean-tasgaidh Nàiseanta - A' dìon ar n-eachdraidh cho-roinnte

Tha obair-ghlèidhteachais air dèanamh cinnteach gu bheil na cruinneachaidhean againn air an cumail airson nan ginealaichean ri teachd agus gum faod luchd-tadhail thaighean-tasgaidh agus luchd-rannsachaidh eòlas fhaighinn orra an-diugh agus san àm ri teachd.

Rinneadh obair-ghlèidhteachais air timcheall air 900 nì, bho phìosan crèadhadaireachd agus bròg an leathair gu seudaireachd agus uidheaman-ceangail meatailt, ron taisbeanadh mòr *Roman Scotland: Life on the Edge of Empire*. Bha dà altair chloiche shnaighte a lorgadh aig Inbhir Easg air tuiteam às a chèile thar nan linntean a bha iad san talamh agus chaidh mòran obair-ghlèidhteachais a dhèanamh orra gus an ullachadh airson an taisbeanaidh.

Mar phàirt de phròiseact Cruinneachaidhean Fhuigheallan Daonna Arc-eòlach na h-Alba, air a mhaoineachadh le tabhartas RICHeS bhon AHRC, tha sinn a' leasachadh stòradh is clàradh fhuigheallan daonna nar cruinneachadh. Chaidh fuigheallan bho chòrr is 30 làrach a ghluasad gu goireas ùr aig an Ionad-chruinneachaidh, a' toirt cothrom orra airson rannsachadh, agus tha cinn-latha rèidio-charboin ùra gar cuideachadh a' faighinn tuigse nas fheàrr air muinntir na h-Alba san àm a dh'fhalbh.

Nochd pròram trì-bliadhna de dh'obair-ghlèidhteachais air Cinnean Pheebles bho Linn an Umha dath airgid ris nach robh dùil air cuid de na nithean umha sònraichte seo. Sheall mion-sgrùdadh gur e ìrean àrda de staoin a dh'adhbharaich an dath airgid seo, agus is coltaiche gun deach an staoin a chur ann a dh'aona ghnothach le luchd-ciùird sgileil. Tha obair-ghlèidhteachais Cinnean Pheebles a' faighinn taic bho Urras Carthannach Taighean-tasgaidh Nàiseanta na h-Alba, Fondas Ameireaganach do Thaighean-tasgaidh Nàiseanta na h-Alba, Urras nan Taistealach agus mòran luchd-tabhartais is urrasan fialaidh eile, a' gabhail a-steach Pàtranan is Buill Taighean-tasgaidh Nàiseanta na h-Alba.

Chaidh trèilear agus bhan a cheannach gus sampallan saidheans nàdarra a chruinneachadh le taic bho Mhaoin Leasachaidh Àrainneachd Mara na h-Alba. Chaidh còrr is 150 sampall a chruinneachadh air feadh na h-Alba mu thràth, nam measg mucan-mara, prìomhaidean, eòin, bìobharan agus cait-fhiadhaich.

Tha obair-ghlèidhteachais aig Ionad-cruinneachaidh nan Taighean-tasgaidh Nàiseanta a' faighinn taic bho Baillie Gifford.

A' toirt taic do sheasmhachd

Tha an obair againn air taic a thoirt do ghnìomh gus bith-iomadachd a dhìon agus air dèiligeadh ri dùbhlain a tha mu choinneamh an t-saoghail nàdarra.

Chaidh pròiseact didseatachaidh eadar-nàiseanta mòr a chur air bhog a tha ag amas air timcheall air 700,000 clàr didseatach a chruthachadh de shampallan ann an

cruinneachaidhean saidheans nàdarra na h-Alba. Air a cho-stiùireadh le Taighean-tasgaidh Nàiseanta na h-Alba agus Gàrradh Rìoghail Lusan Dhùn Èideann, cruthaichidh an iomairt lìonra gus Alba a chur ris an t-Siostam Sgaoilte de Chruinneachaidhean Saidheansail san RA (DiSSCo RA). Mairidh am pròiseact an toiseach airson dà bhliadhna a' toirt cothrom didseatach air timcheall air 250,000 meanbh-fhrìde bhon chruinneachadh againn do na h-uile. Cuidichidh na clàran luchd-rannsachaidh a' cumail sùil air atharrachaidhean ann an bith-iomadachd thar ùine, agus a' doimhneachadh ar tuigse air saoghal nàdair.

Ghlan sgioba de shaor-thoilich air falbh preasan-conaisg a bha a' sgaoileadh thairis air 'Coronation Meadow' aig Taigh-tasgaidh Nàiseanta na Beatha Dùthchail, gus bith-iomadachd air an làraich a dhìon. Thog na saor-thoilich na preasan air falbh gu faiceallach, agus an uair sin chaidh an losgadh ann an àite sònraichte.

Dh'fhosgail taisbeanadh ùr aig Taigh-tasgaidh Nàiseanta na h-Alba, a' rannsachadh mar a tha iomadachd mhèinnirean air a dhol am meud thar ùine. Tha seo a' gabhail a-steach an làrach a tha daoine a' fàgail air a' chlàr geòlais tro ghnìomhachdan leithid mèinnearachd, cruthachadh sgudail agus luingearachd.

Thog taisbeanaidhean fhilmichean, an cois còmhraidhean panail, taisbeanaidhean agus seiseanan fosgailte a' cuimseachadh air glèidhteachas, aire dhaoine mu na dùbhlain a tha mu choinneamh an t-saoghail nàdarra. Rannsaich an tachartas *Ash Rise Afternoon* craobh-uinnsinn dhùthchasach na h-Alba, na dùbhlain a tha an lùib galar a tha ag adhbharachadh bàs nan craobhan-uinnsinn, agus mar a thathar a' cleachdadh fiodh na craoibhe seo gus àirneis an latha an-diugh a dhèanamh. Bha *Conservation in Action* na fheasgar de dh'fhilmichean goirid a' rannsachadh chuspairean co-cheangailte ri glèidhteachas agus an àrainneachd a chumadh ann an co-obrachadh le Lìonra Gnìomh air Gnàth-shìde Coimhearsnachdan Dhùn Èideann agus Fèis Filmichean Glèidhteachais Dhùn Èideann.

Bha *Wild Wings of Hope* aig Taigh-tasgaidh Nàiseanta na h-Alba mar phàirt de Mhìos Eachdraidh nan Daoine Dubha. Air a chur air bhog aig àm Fèis Eadar-nàiseanta Seanchais na h-Alba, chuimsich e air na ceanglaichean eag-eòlasach agus cultarail eadar Alba agus Afraga, a' gabhail a-steach compàirteachas ruigsinneachd coimhearsnachd le St Columba's Hospice Care, agus bùth-obrach leis a' Chomann Eòlas Mheanbh-fhrìdean Rìoghail.

Fhuair sinn taghadh de nithean bhon chompanaidh MacRebur à Locarbaidh. Bidh iad a' pròiseasadh sgudal plastaig agus ga shàbhaladh bho làraich-sgudail no losgadh agus ga chur ri asfalt airson rathaidean a thogail. Bidh seo a' lùghdachadh lorg-coise carboin togail rathaidean, ag amas air dèiligeadh ri duilgheadas cruinneil sgudal plastaig, agus a' cuideachadh le bhith a' brosnachadh eaconamaidh chearcallach.

Ar taing

Mòran taing do ar luchd-taice 2026

Tha sinn air leth taingeil don h-uile neach agus buidheann a thug taic do na Taighean-tasgaidh Nàiseanta am-bliadhna. Tha am fialaidheachd air glèidheadh agus rannsachadh a' Chruinneachaidh Nàiseanta a dhèanamh comasach, agus na sgeulachdan a tha ann a lorg agus a sgaoileadh. Tha an taic aca cuideachd air Taighean-tasgaidh Nàiseanta na h-Alba a dhèanamh ruigsinneach do na h-uile tro thaisbeanaidhean agus prògraman thachartasan is ghnìomhachdan, an dà chuid air ar làraichean agus air-loidhne.

Luchd-taice

Marian Allen agus Peadar Scott
Maoin Ealain
Dr Iain agus Mandy Bartholomew
Bòrd na Gàidhlig
Riseard agus Catrìona Burns
Sir Sandaidh Crombie
Fondas Cruden
Leslie B. Durst
Comann Ealain Sgeadachail is Chruthachail Dhùn Èideann
Fondas Iain Ellerman
Urras Carthannach na Baintighearna Susan Elliot
Seumas Fearghasdan
Caraidean Leabharlannan nan Nàisean
Seumas Garden CBE agus Amanda Garden
Tiomnadh Sheumais Kinnoch MhicThòmais aig Comann Arc-eòlais Ghlaschu
Flure Grossart agus a' Bhaintighearna Gay Grossart
Peadar MacSheumais
Kennedy Ting
Fondas K.T. Wiedemann
Ian Hamish Leslie-Melville †
Urras Carthannach Ealasaid Lornie
Aonghas MacLeòid agus Caimbeul Armor
Seumas Miller CBE
Taighean-tasgaidh is Gailearaidhean Alba
Urras Carthannach Nimar
Maoin Cuimhneachaidh an Dualchais Nàiseanta
Cluicheadairean a' Chrannchur Còd-puist
Sir Uilleam Purves CBE agus a' Bhaintighearna Rebecca Purves
Urras Carthannach Chaileagan Rois
Urras Carthannach Row Fogo
Iain Sword CBE agus Flòraidh Sword
Fionnghal agus Iain Ruiseal CBE
Maoin Leasachaidh Àrainneachd Mara na h-Alba
Alasdair Wood Tait
Seumas agus Sarah Troughton
Fondas Behrens
Companaidh Luchd-obrach Clòtha
Companaidh nan Òr-cheàrd
Urras Leche
Urras Carthannach Jamath
Urras Carthannach Murchadh Forrest
Na Tasglannan Nàiseanta
Fondas Negaunee
Urras Nan Taistealach
Oilthigh Dhùn Èideann
Fondas Uilleim Ghrannd

Nicky agus Stiùbhart MacUilleim
Maoin Charthannach Teaghlach Wiseman
Bill Zachs

Pàtranan

Ailean agus Karen Aitchison
An t-Àrd-ollamh Mòr NicGilleBhàin
Patricia Barclay
Dr Iain Bartholomew agus a' Bh-ph Mandy Bartholomew
Calum agus Kira Bowie
An t-Àrd-ollamh Màiri Bownes OBE agus Mike Greaves
Ridseard agus Catrìona Burns
Sìne, Marchioness Bhòid
A' Bhaintighearna Chamshron Loch Bhraoin
Teaghlach Carlson agus Beckett
Corinne Cervetti agus Àdhamh Fowler
Fionnghal agus Scott Christie
Sir Sandaidh Crombie
Iòsaph MacDhàibhidh agus Erin Hennessy
Mata agus Cairistìona NicDhàibhidh
Cailean Dempster agus Deborah NicThòmais
Raibeart agus Karen Dickie
Sir Daibhidh agus a' Bhaintighearna Eideard
Dianne agus Jeb Embree
Iain agus Judith Evans
Nick Felisiak
Ealasaid H Fleming
Iain agus Mairead Fox
Sir Teàrlach agus A' Bhaintighearna Fhriseal
Seumas Garden CBE agus Amanda Garden
Stanley agus Gloria Garnett
Tòmas Gauld
Gavin Gemmell CBE agus Ceit Gemmell
Steafan agus Catrìona Gòrdan-Dando
A' Bhaintighearna Ghrannd
Alasdair Gray
Coinneach agus Sìleas Ghreig
Mgr Ros Hamilton
Dr Seumas agus Ealasaid NicEanraig
J Dùbhghlas Home †
Morair agus Baintighearna Hope Chraighead
Sìm Horne
Flòraidh Nic an t-Sealgair
Ailean M MacIain
JW Keeling
Raibeart Carra
Lesley Knox OBE

Sineag agus Barrie Lambie
Gavin Law agus Joanne NicIllEathain-Law
Lynda Logan
Dòmhnall MacDhòmhnaill CBE agus Louise NicDhòmhnaill
Donnchadh agus Ellie NicFhionghain
Mòr agus Lachlann Mac an Tòisich
Sìm agus Catrìona Mac an Tòisich
Sir Hamish MacLeòid KBE agus a' Bhaintighearna NicLeòid
Chris Masters CBE agus Gill Masters
An t-Àrd-ollamh Alasdair MacColla Mac a' Ghobhainn CBE agus Dr Ealasaid NicColla Nic a' Ghobhainn MBE
Miller agus Anna NicIllEathain
Seumas MacIllInnein
Aonghas MacLeòid agus Caimbeul Armor
Calum MacLeòid CBE
Anna McMenigall
Seumas Mac a' Mhuilleir CBE
Cè Mac a' Mhuilleir CBE agus Lee Nic a' Mhuilleir
Sir Raghnall Mac a' Mhuilleir CBE agus a' Bhaintighearna Nic a' Mhuilleir
Calum Moireach CBE agus Muriel Mhoireach
Tormod agus Pam Mhoireach
Sìne agus Pierre du Pont
Sir Uilleam Purves CBE agus a' Bhaintighearna Purves
Mìcheal agus Carol Ramsay
Sir Iain Rankin OBE agus Miranda Harvey
Pòl MacRaibeirt agus Stephanie Donaldson
Cailean agus Hilary Ros
Fionnghal agus Iain Ruiseal CBE
Raibeart agus Toland Sherriff
Dàibhidh Mac Steafain CBE agus Alix Nic Steafain
Sìne agus Iain Mac Steafain
Iain Sword CBE agus Flòraidh Sword
Anndra agus Màiri Telfer
Nick agus Catrìona NicThòmais
Susie NicThòmais
Seumas agus Sarah Troughton
Marcas Urchardan
Iain Wall
Max agus Sarah Ward
Sarah Whitley agus Greum Whyte
Nicky agus Stiùbhart MacUilleim
Eilidh Wiseman
Dr Laura N Young MBE

Buill Taighean-Tasgaidh Nàiseanta na h-Alba agus a h-uile duine nach eil airson gun tèid an ainmeachadh

Bòrd Urrasairean
Iain Ruiseal CBE (Cathraiche)
Motaram Mimi Brophy

Dr Hermione Cockburn OBE
Judith Cruikshank
An t-Àrd-ollamh Manuel Fernández-Götz
Greum Gibson
Steafan Gòrdan-Dando
An t-Àrd-ollamh Alasdair Hetherington
Sally NicAoidh
Dr Brìghde NicConaill CBE
Ealasaid NicFhilip †
An t-Àrd-ollamh Ridseard Oram
An t-Àrd-ollamh Iain Wall FRSE
Dr Laura N. Young MBE

Urrasairean Urras Carthannach Taighean-Tasgaidh Nàiseanta na h-Alba
Seumas Fearghasdan (Cathraiche)
Crìsdean MacThòmais (Rùnaire)
Jo Elliot
Coinneach Greig
Niki NicChoinnich (thòisich a teirm Samhain 2026)
Iain Ruiseal CBE
Lindsay Scott
Dr Laura N Young MBE

Bòrd Fondas Ameireaganach Thaighean-tasgaidh Nàiseanta na h-Alba
Lynda Logan (Cathraiche)
Iòsaph MacDhàibhidh
Iain J Fox
Raibeart Sherriff

† Thairis air an dusan mìos a dh'fhalbh tha sinn air caraidean fìor ghràdhach agus luchd-taice prìseil do Thaighean-tasgaidh Nàiseanta a chall. Bu mhath leinn an cothrom seo a ghabhail gus aithne a thoirt do thaic, tagradh agus cuideachadh thar iomadh bliadhna bho Dùghlas Home, Ealasaid NicFhilip agus Iain Hamish Leslie-Melville. Tha sinn a' toirt taing dhaibh airson na rinn iad uile agus an diofar a rinn iad do Thaighean-tasgaidh Nàiseanta na h-Alba.